

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่มีลักษณะของการศึกษาเฉพาะกรณี (case study) กล่าวคือศึกษาเฉพาะหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนของ 2 หมู่บ้านในกิ่งอำเภอไชยวาน จังหวัดอุตรธานี โดยเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน ระหว่างหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองคือเด่นระดับจังหวัด ประจำปี พ.ศ. 2528 กับหมู่บ้านที่เพิ่งได้รับการจัดตั้งเป็นหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองในปี พ.ศ. 2528 ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวแปรต้น (independent variables) อันได้แก่บุคคลที่มีคำแนะนำในสังคม ชาวบ้าน อายุ และเพศ ของกลุ่มตัวอย่างประชากร ส่วนตัวแปรตาม (dependent variables) นั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาจำนวนกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ประชาชนเข้ามีส่วนร่วม เหตุผลในการตัดสินใจเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน และขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนอันประกอบด้วย 5 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนการเข้าร่วมรับฟังอภิรายและเสนอปัญหา ขั้นตอนการตัดสินใจเลือกแนวทางและวางแผนพัฒนาแก้ไข ขั้นตอนการปฏิบัติงานในกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนตามแผนที่วางไว้ ขั้นตอนการรับผลประโยชน์จากกิจกรรม ขั้นตอนการประเมินผลกิจกรรม โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การศึกษาหาความรู้เพื่อทำการวิจัย
2. กำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีสร้างเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การเตรียมการก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล
7. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาหาความรู้เพื่อทำการวิจัย

ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับแนวความคิด ความหมาย ขอบเขตและรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนกับการศึกษาในระบบโรงเรียน กิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียนที่เกี่ยวกับการฝึกอบรมและการฝึกอาชีพ ชีวจดชีว์โดย ๔ กระทรวงหลัก อันได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กระทรวง-สาธารณสุข และกระทรวงศึกษาธิการ เหตุผลในการตัดสินใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน โครงการ อพป. ข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้าน อพป. และข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดอุตรธานี รวมทั้งสำรวจงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2. กำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปจนถึง 60 ปี บริบูรณ์ของหมู่บ้าน อพป. บ้านหนองแวง หมู่ที่ 10 ตำบลไชยาวน และหมู่บ้าน อพป. บ้านห้วยยาง หมู่ที่ 4 ตำบลโพนสูง กิ่งอำเภอไชยาวน จังหวัดอุตรธานี จำนวน 645 คน และ 750 คน รวมประชากร 2 หมู่บ้านได้ 1,395 คน (สำมะโนประชากร กิ่งอำเภอไชยาวน จังหวัดอุตรธานี พ.ศ. 2528)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คงเกณฑ์ การคัดเลือกตัวอย่างโดยทำการสัมภาษณ์เฉพาะตัวอย่างอายุ ตั้งแต่ 15 ปี จนถึง 60 ปี บริบูรณ์ และเคยเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่จัดขึ้นภายในหมู่บ้านตั้งแต่ มกราคม พ.ศ. 2527 ถึงเดือนวิภาวดี พ.ศ. 2529 อย่างน้อย 1 กิจกรรม จากเกณฑ์ทั้งไว้วิเคราะห์จึงได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่อาศัยอยู่ภายในหมู่บ้าน อพป. บ้านหนองแวง หมู่ที่ 10 ตลอดระยะเวลาที่ทำการเก็บข้อมูล ได้จำนวน 134 คน และกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่อาศัยอยู่ภายในหมู่บ้าน อพป. บ้านห้วยยาง หมู่ที่ 4 ตลอดระยะเวลาที่ทำการเก็บข้อมูล ได้จำนวน 146 คน เมื่อรวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 หมู่บ้าน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 280 คน ซึ่งเท่ากับจำนวนที่ต้องการ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เม่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้ คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างห้องทดลอง 280 คน คำถามเป็นแบบปิด คือ คำถามมีหลายคำตอบให้ผู้ให้สัมภาษณ์เลือกตอบตามความเป็นจริงแบบสัมภาษณ์ในส่วนที่ 1 นี้ เม่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ อันได้แก่ หมู่บ้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานะในครอบครัว จำนวนที่คนทำกิน สถานะในหมู่บ้าน ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (check list) รวมจำนวนคำถามห้องทดลอง 6 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับจำนวนกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ประชาชนเข้ามีส่วนร่วม ซึ่งมี 2 ชุด ในแต่ละชุดเป็นชื่อกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของแต่ละหมู่บ้าน โดยคัดเลือกเฉพาะกิจกรรมที่มีเนื้อหาและรูปแบบเหมือนกันและคล้ายคลึงกันมากที่สุด ซึ่งมี 18 กิจกรรม อีกห้องยังไคลสัมภาษณ์ถึงกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่ผู้ให้สัมภาษณ์จะมีส่วนร่วม ตอนที่ 2 นี้ ประกอบด้วยคำถามห้องทดลอง 19 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งมีห้องทดลอง 8 เหตุผลคือ เพราะได้รับการชักชวนจากผู้นำท้องถิ่น เพราะได้รับการชักชวนจากเจ้าหน้าที่ทางราชการ เพราะต้องการมีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนบ้าน เพราะคิดว่าตัวเองจะได้รับผลประโยชน์ เพราะต้องการได้รับความรู้ ทักษะเพิ่มเติม เพราะต้องการน้ำความรู้ และทักษะที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในอาชีพใหม่ เพราะต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และ เพราะต้องการให้หมู่บ้านชนะเลิศการประกวดหมู่บ้าน อพป. ดีเด่น ตอนที่ 3 นี้ ประกอบด้วยคำถามห้องทดลอง 8 ข้อ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งมี 5 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนการเข้าร่วมรับฟังอภิปราย และเสนอปัญหา มี 5 ข้อ
2. ขั้นตอนการตัดสินใจเลือกแนวทาง และวางแผนพัฒนาแก้ไข มี 6 ข้อ

3. ขั้นตอนการปฏิบัติงานในกิจกรรมการศึกษากระบวนการเรียนรู้ตามแบบที่วางไว้ มี 5 ข้อ
4. ขั้นตอนการรับผลประโยชน์จากการมีส่วนร่วม มี 8 ข้อ
5. ขั้นตอนการประเมินผลกิจกรรม มี 4 ข้อ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้สัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ที่ยังดีตอบ โดยผู้วิจัยจะจงสัมภาษณ์หมุนเวียนละ 25 คน เมื่อร่วมทั้ง 2 หมุนเวียนเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน คำถามเป็นแบบเบ็ดเตล็ดและผู้ให้สัมภาษณ์สามารถตอบได้อย่างเสรี แบบสัมภาษณ์ในส่วนที่ 2 นี้ มี 1 ตอน เมื่อผู้วิจัยเข้ากับแบบสัมภาษณ์ส่วนที่ 1 ซึ่งมี 4 ตอน แบบสัมภาษณ์ ส่วนที่ 2 จึงเป็นตอนที่ 5

ตอนที่ 5 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบเปิดกว้าง (open end) เกี่ยวกับการเข้าร่วมและไม่เข้าร่วม 5 ขั้นตอน ของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษากระบวนการเรียนรู้ของผู้ให้สัมภาษณ์

4. วิธีสร้างเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์ขึ้นโดยการศึกษาข้อมูลจากหนังสือ บทความ เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ บ้านหนองแวง หมู่ที่ 10 และผู้ให้สัมภาษณ์มานหวยยาง หมู่ที่ 4 เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2528 เกี่ยวกับกิจกรรมการศึกษากระบวนการเรียนรู้ที่ดีที่สุดในทั้ง 2 หมู่บ้าน

2. นำโครงร่างแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ทั้งสองท่าน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ตรวจแก้ไขทางด้านเนื้อหา ภาษา และจำนวนที่ใช้ในแบบสัมภาษณ์ให้ชัดเจนและเข้าใจดียิ่งขึ้น แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจนิความตรงเชิงเนื้อหาพร้อมทั้งวิจารณ์และเสนอแนะจำนวน 8 ท่าน (ดังรายนามปรากฏในภาคผนวก)

3. ปรับปรุงเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยเลื่อนตอนที่ 3 ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ที่เกี่ยวกับขั้นตอน 5 ขั้นตอน ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการศึกษากระบวนการเรียนรู้เป็นตอนที่ 4 และตอนที่ 4 ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการศึกษากระบวนการเรียนรู้เป็นตอนที่ 3 ซึ่งเป็นการเรียงลำดับจากการสัมภาษณ์มาไปทางกัน ในส่วนที่เกี่ยวกับ 5 ขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

ของประชาชนฯ นั้นได้เปลี่ยนชื่อตอนการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหาตลอดจนแนวทางแก้ไขมาเป็นชื่อตอนการเข้าร่วมรับฟัง อภิปราย และเสนอปัญหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิให้เหตุผลว่าการฝึกอบรม การฝึกอาชีพโดยทั่วไปชานบ้านจะไม่มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา แต่ชานบ้านจะเป็นผู้เสนอหรือแสดงปัญหาให้เจ้าหน้าที่ได้รับทราบ การค้นหาปัญหานั้นเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่มากกว่า และชื่อตอนการปฏิบัติงานในกิจกรรมตามแผนที่ทางไว้ได้ระบุเพิ่มใหม่เป็นชื่อตอนการปฏิบัติงานในกิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียนตามแผนที่ทางไว้

4. หลังจากปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ให้อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ทั้งสองท่านตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง และได้เพิ่มเติมแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดเกี่ยวกับ การเข้าร่วมและไม่เข้าร่วม 5 ชื่อตอน ของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียน เสร็จแล้วจึงใช้นำแบบสัมภาษณ์ดูแล้วไปทดลอง (try-out) ใช้กับ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 ตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มที่ศึกษาจริง ผู้วิจัยใช้นำแบบสัมภาษณ์ไปทำการสัมภาษณ์ ค่ายคนของพร้อมกับผู้ช่วยวิจัย 2 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาวิทยาลัยครุ ระดับ ป.กศ.สูง และระดับ คบ. ณ หมู่ที่ 18 หมู่บ้านโนนจำป่า ตำบลพังงู อำเภอหนองหาน จังหวัดอุตรธานี ซึ่งเป็นหมู่บ้าน อพ. คีเคน ประจำปี พ.ศ.2529 โดยผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ก่อนในกลุ่มตัวอย่างแรกและผู้ช่วยวิจัยทั้ง 2 คน รวมทั้งผู้วิจัยได้จัดทำให้สัมภาษณ์ เมื่อทำการสัมภาษณ์เสร็จ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทั้ง 2 คน ได้ตรวจ ข้อมูลที่ได้รับจากการให้สัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่างว่าตรงกันหรือไม่ และกระทำเช่นนี้ไปเรื่อยๆจนครบ 5 ตัวอย่าง โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้สอบถามสัมภาษณ์ในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง ผลการตรวจสอบข้อมูล ที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ทั้ง 5 ตัวอย่าง พบว่า ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยมีความเข้าใจตรงกันทุกฉบับ ระยะเวลาที่ใช้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 1 ตัวอย่าง ต่อ 1 ชั่วโมง

5. ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตอนที่ 2 ซึ่งเกี่ยวกับกิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียน ของทั้ง 2 หมู่บ้าน โดยแบ่งตอนที่ 2 เป็น 2 ชุด ตามชื่อกิจกรรมการศึกษาในระบบโรงเรียนของ แต่ละหมู่บ้าน เพื่อความสะดวกในการสัมภาษณ์

6. ตอนที่ 3 ซึ่งเกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษาใน ระบบโรงเรียน เพิ่มเติมคำถามเกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเข้ามีส่วนร่วมฯ ที่สำคัญที่สุดอันดับ 1 รองลงมาคืออันดับ 2 และอันดับ 3

7. ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับภาษาบ้างคำในบางข้อ ของตอนที่ 4 ลดข้อที่ซ้ำ ข้อน 2 ข้อในชื่อตอนที่ 1 และชื่อตอนที่ 5 เพิ่ม 2 ข้อในชื่อตอนที่ 2 และชื่อตอนที่ 4 เสร็จแล้วให้ อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ทั้งสองท่านตรวจสอบอีกรอบหนึ่งก็จะได้

8. เกณฑ์ให้คะแนนมีคั้น*

0 คะแนน เมื่อตอบว่า ไม่เคย หรือ ไม่ใช่

1 คะแนน เมื่อตอบว่า 曾 หรือ ใช่

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยมีผู้ช่วยวิจัย และโดยอาศัยความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ของทางราชการดังนี้ คือ

1. ผู้วิจัยมอบหมายจากบังคับวิทยาลัยให้กับผู้ราชการจังหวัดอุดรธานี ในวันที่ 3 ธันวาคม 2529 ทางสำนักงานจังหวัดชัยภูมิแจ้งให้ทางหัวหน้ากิ่งอำเภอไชยวานทราบว่าผู้วิจัยขออนุญาตเข้าพื้นที่เพื่อสัมภาษณ์ชาวบ้านหมู่บ้าน อพป. บ้านหนองแรง หมู่ที่ 10 ตำบลไชยวาน และหมู่บ้าน อพป. บ้านห้วยยาง หมู่ที่ 4 ตำบลโนนสูง และวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2529 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้เดินทางไปยังกิ่งอำเภอไชยวานเพื่อขออนุญาตจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองอีกครั้ง

2. การสัมภาษณ์ชาวบ้านทั้ง 2 หมู่บ้าน ผู้วิจัยได้ติดต่อขอความร่วมมือจากผู้ใหญ่บ้านทั้ง 2 หมู่บ้านให้ช่วยประชาสัมพันธ์ในหมู่บ้าน ให้ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทราบว่าผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้เข้ามาพักอยู่ภายในหมู่บ้าน และขอสัมภาษณ์เฉพาะผู้ที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมการฝึกอบรมทาง ๆ ซึ่งจัดขึ้นโดยกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน และ 4 กระทรวงหลัก ในช่วงทันเดือนมกราคม พ.ศ. 2527 ถึง ธันวาคม 2529 โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้เริ่มทำการสัมภาษณ์ชาวบ้านหมู่บ้าน อพป. บ้านหนองแรง หมู่ที่ 10 ในวันที่ 4 ธันวาคม 2529 ถึง 9 ธันวาคม 2529 และในวันที่ 10 ธันวาคม 2529 ถึงวันที่ 15 ธันวาคม 2529 ได้ทำการสัมภาษณ์ชาวบ้าน อพป. บ้านห้วยยาง หมู่ที่ 4

แบบสัมภาษณ์ที่เก็บรวบรวมได้ในแต่ละวัน ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบทุกฉบับ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์ และผู้วิจัยเก็บข้อมูลได้ครบถ้วนทั้ง 280 ฉบับ

6. การเตรียมการก่อนการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ 280 ฉบับ ได้มีการเตรียมการก่อนการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ตรวจและให้คะแนนสัมภาษณ์ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

2. ลงรหัสที่ใช้แทนคำตอบจากแบบสัมภาษณ์ ในแบบสัมภาษณ์ทั้ง 280 ฉบับ

3. ลงรหัสในแบบฟอร์ม (Data Coding Form)

4. บันทึกรหัสข้อมูลลงในนวนเทป เพื่อนำไปวิเคราะห์โดยเครื่องคอมพิวเตอร์

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม เอส พี เอส เอ็กซ์ (SPSSX : Statistical Package for the Social Science Version X) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. นำแบบสัมภาษณ์ตอนที่ 1 ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับ ข้อมูลที่ไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ไก่แกะ หมูบ้าน เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานะในครอบครัว จำนวนที่คินทำกิน สถานะภาพในหมู่บ้าน มาแจกแจงความถี่ และหาการอยุลละ

2. นำแบบสัมภาษณ์ตอนที่ 2 ซึ่งเกี่ยวกับกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนมาแจก-แจงหาความถี่ และหาการอยุลละ

3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนในแต่ละชั้นตอน จำแนกตามบุคคลที่มีตำแหน่งทางสังคม และชาวบ้านของกลุ่มตัวอย่างประชากรค่ายสติททดสอบที่ ซึ่งเป็นการทดสอบสมมุติฐานข้อ 1 และ 2

4. วิเคราะห์ความแตกต่างของความถี่ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของหมู่บ้าน อพป. คีเคน และหมู่บ้านที่เพิ่งได้รับการจัดตั้งเป็นหมู่บ้าน อพป. จำแนกตาม เพศ และอายุ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-Way Analysis of Variance) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง (Three-Way Analysis of Variance) ซึ่งเป็นการทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 3, 4, 5 และ 6

4.1 เมื่อพบว่าผลปฏิสัมพันธ์ของทั้งแปรอิสระมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าในแต่ละ ระดับไม่ส่งผลในทิศทางเดียวกันหรือในขนาดเดียวกัน จะทำการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มย่อยโดย วิธี One - Way Analysis of Variance และเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธี Student Newman-Keuls

5. นำแบบสัมภาษณ์ตอนที่ 3 ซึ่งเกี่ยวกับเหตุผลในการตัดสินใจเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการศึกษาอกรอบบโรงเรียน และการจัดทำแบบทดสอบที่สำคัญที่สุดตอนที่ 1, 2 และ 3 มาแจกแจงความถี่และหาค่าอย่าง

6. นำแบบสัมภาษณ์ตอนที่ 5 ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิดเกี่ยวกับการเข้าร่วมและไม่เข้าร่วม 5 ขั้นตอน ของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการศึกษาอกรอบบโรงเรียนของผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะใช้วิธีการสรุปและเสนอเป็นความเรียง

ศูนย์วิทยบรพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย